

DÉLMAGYARORSZÁG

A MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT DÉLMAGYARORSZÁGI NAPI LAPJA

V. évf. 71. sz.

ARA 60 FILLER

Szeged, 1948 márc. 26. Péntek

A hároméves terv sikeres végrehajtása érdekében

Államosítják a 100 főnyi alkalmazotti létszámot elérő vagy meghaladó ipari vállalatokat

Államosítással a szabotázs ellen

Nógrádi Sándor miniszterelnökségi államtitkár a csütörtöki szokásos heti sajtóértekezleten a száznál több alkalmazottal foglalkoztató ipari vállalatok államosításáról szóló fontos minisztertanácsi döntéssel kapcsolatban a többi között a következőket mondotta a sajtó képviselőinek:

— A csütörtöki minisztertanácson elfogadott és legközelebb az országgyűlés elé kerülő 100-nál több alkalmazottal foglalkoztató iparvállalatok államosításáról szóló törvényjavaslatot a hároméves terv sikerének biztosítása tette szükségessé. Az érintett vállalatok állami tulajdonba vételével megszűnik annak lehetősége, hogy ezek a vállalatok a hároméves tervvel ellentétes beruházási és termelési tevékenységet fejtsenek ki. Sokszor megtörtént, hogy a magánkézben lévő vállalatok kivonták tőkéjüket, amelyet máshol hasznosítottak, vagy tartalékoztak s ezt tulajdonosuk tudatosan tették, mert szembenálltak a jelenlegi politikai rendszerrel. Van olyan magánkézben lévő vállalatok, amelyek magánkézben nem hasznosíthatók, vagy egyenesen csőd előtt állnak, de állami tulajdonba véve s beillesztve a hároméves tervgazdálkodásba, hasznosíthatók lesznek és szolgálhatják a közösség érdekeit. Kizárólag ipari vállalatok államosításáról van szó. Ide tartoznak az ipar, a bányászat, a kohászat.

Az államtitkár kifejtette, hogy az említett vállalatok államosításáról szóló törvényjavaslat elkészítését is, az ezzel kapcsolatos két rendelet kidolgozását is a kormányzásban résztvevő mind a négy koalíciós párt közösen kezdeményezte. A törvényjavaslatban foglalt vállalatok államosítása egyúttal az államosítás határárt is jelenti. Az államosítás egyáltalán nem érinti a kisipart és erre nem is gondol senki. A törvényjavaslat több száz vállalatot érint.

Tüntetések Triesztben

Szerdán este mintegy 4000 ember tüntetett a nyugati hatalmaknak az ellen a javaslat ellen, hogy Triesztet adják vissza Olaszországnak. Ezzel a tüntetéssel válaszoltak a múlt vasárnapi olaszbarát tüntetésre.

A tüntetés során nem történt kilengés. Az öntudatos demokraták megnyilatkozása mély benyomást keltett a külföldi megfigyelőkben.

Kártalanítják az államosított vállalatok tulajdonosait — 31 névszerint felsorolt vállalatot is államosítanak — Munkásigazgatók kerülnek az ujszegedi és a szegedi kendergyár, valamint a Délmagyarországi cipőgyár élére

A kormány tagjai csütörtökön délelőtti Dinnyés Lajos miniszterelnök elnöklésével rendes heti minisztertanácsot tartottak.

A minisztertanács az iparügyi miniszter előterjesztésére a hároméves terv sikeres végrehajtása, a beruházások és a termelési terv biztosítása érdekében törvényjavaslatot fogadott el olyan ipari vállalatok állami tulajdonba vételére vonatkozólag, amelyeknek alkalmazotti létszáma 1945 augusztus 1 után bármikor a 100 főt elérte, vagy meghaladta.

A részvénytársaságoknál és szövetkezeteknél a törvényjavaslat csak a magyar állampolgároknak, vagy olyan jogi személyekre vonatkozik, amelyek Magyarországon székhellyel bírnak. Ezenfelül

a törvényjavaslat magában foglalja 31, névszerint felsorolt vállalat állami tulajdonba vételét, amelyek ha nem is érték el a 100 főnyi alkalmazotti létszámot, nélkülözhetetlenek egyes iparágak termelési folyamatának megszervezésében.

A törvényjavaslat szerint az állami tulajdonba vétel kártalanítással jár. A törvényjavaslatot indokoló minisztertanácsi előterjesztés megemlíti, hogy a hároméves terv beruházási és termelési követelményeinek nem lehet eleget tenni addig, amíg a döntőfontosságú vállalatok állami tulajdonba vételével nem szűnik meg annak lehetősége, hogy iparvállalatok sora beruházásait és termelését a terv előírásaival ellentétesen folytassa.

26 ipari igazgatóság az államosított vállalatok élén

A minisztertanácsi előterjesztés határozati javaslatot tartalmaz ipari igazgatóságok létesítésére, melynek feladata az állami tulajdonba kerülő vállalatok műszaki, kereskedelmi és általános gazdasági irányítása, valamint az egyes termelési ágak keretén belül működő magánvállalatoknak a hároméves terv keretébe való beállítás. A határozati javaslat 26 ilyen igazgatóságot nevez meg és megadja a lehetőséget új igazgatóságoknak szükség szerinti felállítására, vagy már meglévők összevonására.

A törvényjavaslat egyidejűleg a minisztertanács rendeletét fogadott el egyes iparvállalatoknál dolgozók létszámára vonatkozó adatok bejelentése tárgyában. A bejelentést a rendelet hatálybalépésétől számított 2 nap alatt tartoznak mindazon vállalatok megtenni, amelyek alkalmazottainak száma 1946 augusztus 1-től a rendelet hatálybalépéséig eltelt időben bármikor elérte, vagy meghaladta a 100 főt.

A minisztertanács által elfogadott további rendelet vállalatvezetőknek egyes ipari és kereskedelmi vállalatokhoz való kirendeléséről intézkedik.

Megszűnnek a pártvállalatok

Gerő Ernő közlekedésügyi miniszter javaslatára a minisztertanács elvi határozatot hozott arról, hogy ezévi május 15-ig mindennemű kereskedelmi és gazdasági jellegű politikai párt tulajdon-

rendeletet fogadott el, amely szerint a közfogyasztásra vagy magánfogyasztásra levágott sertések után a beszolgáltatandó zsiradékot zsirbeszolgáltatási utalvány ellenében kell a hatósági zsirgyűjtőnek átadni.

Elfogadta a minisztertanács a GF előterjesztésére azokat a rendelkezéseket is, amelyek az egyes közhivatalok leltárának és anyagszámadásának március 31-ig leendő elkészítését írják elő.

Szabó Árpád földművelésügyi miniszter bejegyzésére való tekintettel hatheti szabadságot kért és ehhez a kormány hozzájárult. A földművelésügyi miniszter betegsége alatt a miniszterelnök helyettesíti. Dinnyés Lajos miniszterelnök bejelentette, hogy kétheti szabadságot kér, amely idő alatt Rákosi Mátyás miniszterelnök helyettes fogja helyettesíteni.

Hozzájárult a minisztertanács 450 gazdasági állás betöltéséhez.

A felmondási járandóságok korlátozása

Elvileg elfogadta a minisztertanács az iparügyi miniszternek azt az előterjesztését, amely a felmondási járandóságok és a végkielégítés érvényesítésének kivételes korlátozására, valamint a határozott időtartamra szóló szerződéses alkalmaztatások felmondásának szabályozására vonatkozik. A rendelet értelmében az ipari vagy kereskedelmi vállalat, ideértve a pénztézeteket is, felmondási járandóság címén 1950 július 31-ig legfeljebb a foglalkoztatott 6 hónapnyi illetményének megfelelő összeget fizethet ki. Végkielégítés címén pedig ugyanakkor a fenti időpontig 5000 fo-

rintot meghaladó összeg csak abban az esetben fizethető ki, ha ez az alkalmazott 4 hónapra járó illetményét nem haladja meg.

A kereskedelem- és szövetkezetügyi miniszter előterjesztésére hozzájárult a minisztertanács Mendé Tibor közgazdasági íróknak a washingtoni követséghez kereskedelmi attasévá való megbízatásához.

Április 4-től nyári időszámítás

A közlekedésügyi miniszter javaslatára szabályozta a minisztertanács a nyári időszámítás bevezetését. Elfogadta azt a rendeletet, amely szerint április 4-én hajnali 2 órakor az órákat egy órával előre kell igazítani.

Az igazságügyminiszter javaslatára a minisztertanács hozzájárult több bírósági fogalmazói állás betöltéséhez.

A népjóléti miniszter előterjesztésére elfogadta a minisztertanács a gyógyszerészetről szóló törvényjavaslatot, amely egyes közúti gyógyszertári működésének nagyobb lehetőséget biztosít.

Az újjáépítési és közmunkaügyi miniszter előterjesztésére elfogadta a minisztertanács a közmunkáknál és a munkanélküliség átmeneti enyhítésére szervezett munkánál foglalkoztatott munkavállalók munkafeltételeit és társadalmi biztosítási kötelezettségét szabályozó korábbi rendelet hatályának július 31-ig való meghosszabbítását. Az OTI-táppénz május 31-ig fizethető a rendelet alá tartozó személyeknek.

A pénzügyminiszter előterjesztésére a husvéti ünnepekre, illetve a bankszünetnapokra való tekintettel rendeletet fogadott el a minisztertanács a váltó-órák elhalasztására.

A szovjet nép békére vágyik, hogy nyugodtan folytathassa munkáját

A szovjet-amerikai társaság nemzeti tanácsa Panyuskin szovjet amerikai nagykövet tiszteletére disztribúciót adott. Az ebédnél mintegy 600 vendég vett részt, köztük Taylor demokrata szenátor, valamint több közéleti személyiség.

A bevezető beszédet Lamont mondotta. A szovjet-amerikai viszony feszültségéért az USA a felelős — mondotta. — Amerika s jelenlegi kormánya minden olyan ország ellen uszít, amelynek népe az új szocialista rendszer felé fejlődik.

Panyuskin kifejtette, milyen fontos a tartós béke szempontjából a két ország barátságos viszonyának és együttműködésének kiépítése. Bizonyos körök szándék-

kal tüllozzák az államaink közötti nehézségeket. Hangsúlyozta,

a Szovjetunió külpolitikájában nemcsak feltételezi a kapitalizmus és a szocializmus békés együttélését, hanem bizonyos benne, hogy jóakarattal mindkét részből gyümölcsözővé válhatik az együttműködés.

A szovjet nép, amely a háború keserves éveit a békés munka boldogságát akarta, további békére vágyik, hogy gyáraiban, műhelyeiben, földjein, intézményeiben és laboratóriumaiiban nyugodtan folytathassa munkáját. A Szovjetunió hisz abban, hogy az Egyesült Államokkal való barátság és gazdasági kapso-

latok fejlesztése mindkét ország javára válnék. Tudjuk, az Egyesült Államok bizonyos körök az ellenségeskedés magvát hintik az amerikai és a szovjet nép között. Ez azonban nem sikerülhet nekik. Az emberek nem érdekli a háború, békét kívánnak. Belátom, hogy mi szovjet polgárok és önkök amerikai polgárok sok tekintetben különböznek szempontok szerint itéljük meg a dolgokat. Meggyőződésem, hogy mind a két állam érdeke egyformán a tartós béke. Kívánjuk egy új háború elkerülését és ez csak úgy lehetséges, ha az országaink között megerősödik a baráti kapcsolat és együttműködés.